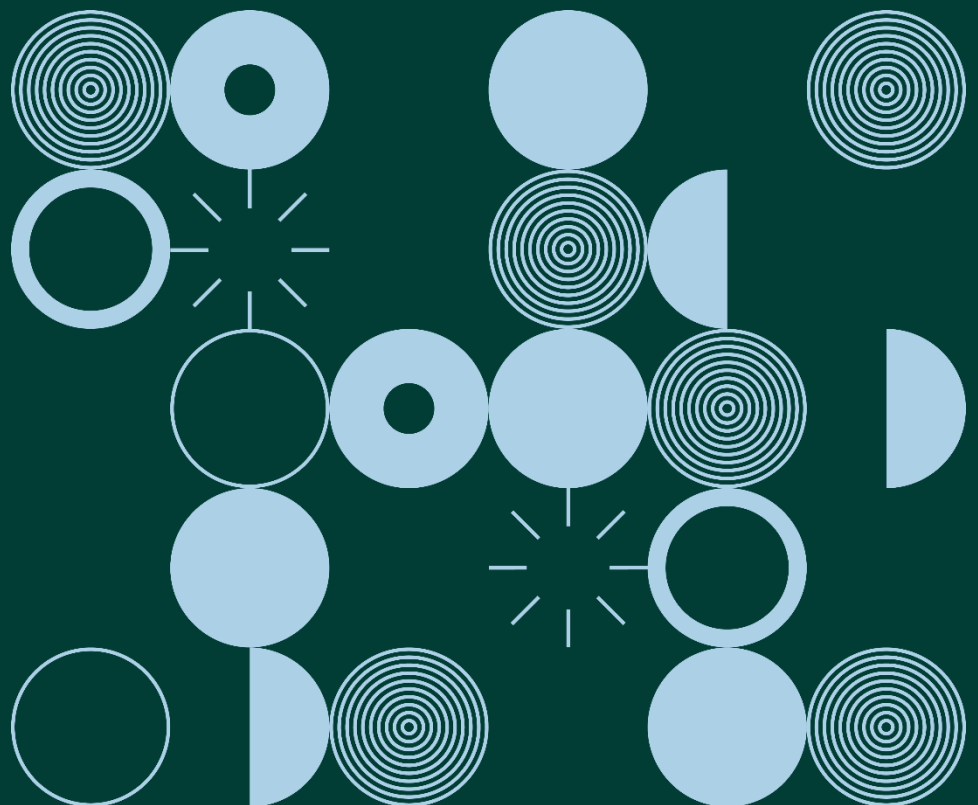

Nóta Treorach:

Mearthreoir maidir le Fógraí Sáraithe GDPR

Lúnasa 2019

Tá sé i gceist go príomha leis an mearthreoir seo cuidiú le rialaitheoirí **tuiscint níos fearr a fháil ar a gcuid oibleagáidí** maidir le ceanglais fógraí agus cumarsáide – a chlúdaíonn fógra **chuig an DPC** agus fógraí chuig na **hábhair sonraí** araon, sa chás gur infheidhme.

Ba chóir go dtabharfadh na príomhcheisteanna a chlúdaítear thíos léargas ginearálta ar an réimeas maidir le fógra sáraithe an GDPR, chun cuidiú le rialaitheoirí tuiscint níos fearr a fháil ar a gcuid oibleagáidí bunúsacha faoin réimeas seo. Tá faisnéis maidir le fógraí sáraithe, chomh maith le nasc chuig **foirm maidir le fógra sáraithe** ar fáil freisin ar [leathanach an fhógra sáraithe ar láithreán gréasáin an DPC](#).

Tá **dhá phríomhoibleagáid** ar rialaitheoirí faoin réimeas seo: **(a)** fógra maidir le haon sárú ar shonraí pearsanta a thabhairt **don DPC, mura** bhfuil sé ar a gcumas a **léiriú nach dóigh go mbeidh riosca** do na hábhair sonraí mar thoradh air; agus **(b)** an sárú a chur in iúl do na **hábhair sonraí, más dóigh go mbeidh ardriosca** do na hábhair sonraí i gceist leis. Tá sé fíorthábhachtach go mbeidh tuiscint agus go gcomhlíonfaidh rialaitheoirí an *dá* oibleagáid seo.

Ní mór go gcinnteoidh rialaitheoirí freisin, ar aon dul le prionsabal na **cuntasachta** atá leagtha amach in Airteagal 5(2) den GDPR, chomh maith le ceanglais Airteagal 33(5), go ndéanann siad **doiciméadú ar gach sárú a bhaineann le sonraí pearsanta**, lena n-áirítear, na fíricí a bhaineann leis an sárú ar na sonraí pearsanta, na tionchair atá aige agus an gníomh/na gníomhartha a glacadh – cuirfidh sé seo ar a gcumas réimeas fógra maidir le sárú sonraí a chomhlíonadh a léiriú don DPC.

Molann an DPC freisin go ndéanfaidh na rialaitheoirí sonraí an treoir mhionsonraithe atá curtha ar fáil ar ábhair a léamh, lena n-áirítear, an sainmhíniú ar shárú sonraí pearsanta, measúnú fógra maidir le riosca agus riachtanais chumarsáide agus cuntasachta, atá le fáil sa Mheitheal Oibre Airteagal 29 [‘treoirlínte ar fhógra maidir le sonraí pearsanta a shárú’](#).¹

Chun rialacha ar leith a fháil ó thaobh fógraí maidir le sonraí pearsanta a shárú faoi na Rialacháin Ríomhphríobháideachais (IR 336/2011), a bhaineann le soláthróirí líonraí nó seirbhísí cumarsáide leictreonach atá ar fáil go poiblí chun sárú a thuairisciú, féach [treoir ar fhógraí maidir le sonraí pearsanta a shárú soláthróirí teileachumarsáide/ISP](#) an DPC.

---

¹ Tháinig an Bord Eorpach um Chosaint Sonra (EDPB), a thacaigh leis na treoirlínte seo, in áit Mheitheal Oibre Airteagal 29.

Cad atá i gceist le sárú sonraí pearsanta?

Ciallaíonn sárú sonraí pearsanta **sárú slándála** a mbíonn próiseáil neamhúdairithe nó neamhdhleathach ar na sonraí pearsanta lena mbaineann, iad a dhíothú go neamhdhleathach nó iad a chailleadh, a leasú, a nochtadh nó a rochtain trí thionóisc, mar thoradh air.² Ciallaíonn an téarma 'sonraí pearsanta' **aon fhaisnéis** a bhaineann le duine aonair **sainitheanta nó inaitheanta**. Ní mór go mbeidh rialaitheoirí ar an eolas go bhféadfadh i bhfad níos mó a bheith i gceist le sárú sonraí pearsanta ná díreach sonraí pearsanta a 'chailleadh'. Áirítear ar shárúithe sonraí pearsanta, eachtraí a d'fhéadfadh a bheith mar thoradh ar **thionóiscí** (ar nós ríomhphost a sheoladh chuig an bhfaighteoir mícheart) chomh maith le gníomhartha **d'aon turas**, (ar nós ionsaithe fioscaireachta chun rochtain a fháil ar shonraí custaiméara).

Tarlaíonn sárú sonraí pearsanta le linn tionóiscí ina gcailltear, a scriostar, a dtruailítear nó a nochtar go neamhdhlisteanach na sonraí pearsanta. Áirítear leis seo, cásanna sa chás go ndéanann duine éigin sonraí a nochtadh nó a gcuirtear na sonraí ar aghaidh **gan údarú cuí**, nó sa chás **nach féidir na sonraí a fháil** trí chripiú le bogearraí éirice, nó na sonraí a chailleadh nó a scrios trí thionóisc.

I mbeagán focal, is ionann sárú sonraí pearsanta agus eachtra slándála a mbíonn **tionchar diúltach** aige ar **rúndacht, ionracas nó fáil** a bheith ar shonraí pearsanta; a chiallaíonn nach bhfuil sé **ar chumas** an rialaitheora **comhlíontacht a chinntiú** leis na prionsabail a bhaineann le próiseáil sonraí pearsanta mar a leagtar amach in Airteagal 5 den GDPR. Cé gur eachtraí slándála atá i gceist le gach sárú ar shonraí pearsanta, ní gá go mbeadh sárú sonraí pearsanta i gceist le gach eachtra slándála.

Cén uair a thugann rialaitheoir fógra don DPC maidir le sárú sonraí faoin GDPR?

Tá oibleagáid ar rialaitheoir **fógra a thabhairt don DPC** maidir le haon sárú sonraí pearsanta a tharlaíonn, **mura** bhfuil ar a gcumas a léiriú **nach dóigh go mbeidh riosca mar thoradh** ar shárú sonraí pearsanta ó thaobh cearta agus saoirsí daoine nádúrtha.³ Ciallaíonn sé seo gurbh é an **seasamh réamhshocraithe** do rialaitheoirí ná gur chóir dóibh na sárúithe go léir **a chur in iúl** don DPC, seachas sna cásanna a bhfuil measúnú déanta ag an rialaitheoir ar an sárú agus nach dóigh go mbeidh riosca i gceist do na hábhair sonraí, agus go bhfuil sé ar chumas an rialaitheora léiriú a thabhairt ar an gcúis atá aige/aici le teacht ar an gcinneadh. Ar aon nós, **ó thaobh gach sárú** – fiú na cinn

---

² Féach Airteagal 4(12) den GDPR chun sainmhíniú a fháil ar 'sárú sonraí pearsanta'.

³ Féach Réamhaithris 85 agus Airteagal 33(1) den GDPR

nach gcuirtear in iúl don DPC, ar an mbonn go meastar nach dóigh go mbeidh riosca mar thoradh orthu – ní mór do rialaitheoir **taifead a dhéanamh de mhionsonraí an tsáraithe ar a laghad**, an measúnú a bhaineann leis, a thionchar, agus na céimeanna atá glactha mar fhreagra, de réir mar a cheanglaítear le hAirteagal 33(5) den GDPR.

Nuair a fhaigheann rialaitheoir eolas maidir le sárú i ndáil le sonraí pearsanta a bhféadfadh riosca ar bith a bheith mar thoradh ar an sárú do chearta agus do shaoirsí ábhar sonraí, ní mór dóibh fógra a thabhairt don **DPC ‘gan mhoill mhíchuí’**; nuair is féidir, **tráth nach deireanaí ná 72 uair an chloig** tar éis don rialaitheoir eolas a fháil faoin sárú. Ba chóir a mheas go bhfuil rialaitheoir ar an ‘eolas’ nuair a bhíonn sé/sí réasúnta cinnte gur tharla eachtra sáraithe agus go bhfuil sonraí pearsanta curtha i mbaol.

Ní mór do rialaitheoirí, ar mhaithe lena gcuid oibleagáidí a chomhlíonadh faoi **phrionsabal cuntasachta** Airteagal 5(2) chomh maith leis an gceanglas **faisnéis ábhartha a thaifeadadh** faoi Airteagal 33(5), go mbeidh ar a gcumas **a léiriú don DPC cén uair agus conas a fuair siad amach** faoin sárú i ndáil le sonraí pearsanta. Molann an DPC, go mbeidh córas i bhfeidhm ag rialaitheoirí, mar chuid dá nósanna imeachta maidir le sárú inmheánach, chun taifeadadh a dhéanamh ar cén uair agus conas a fuair siad amach faoi na sárúithe ar shonraí pearsanta agus cén chaoi a ndearnadh measúnú ar an riosca a d’fhéadfadh an sárú a chruthú.

Má theipeann ar rialaitheoir an DPC a chur ar an eolas laistigh de 72 uair an chloig, ní mór dóibh **cúis a thabhairt leis** an mhoill chomh maith leis an bhfógra deireanach a thabhairt don DPC agus d’fhéadfadh siad a bheith ag sárú a n-oibleagáid fógra a thabhairt gan mhoill mhíchuí – mura mbíonn an chúis a tugadh leordhóthanach le húdar maith a bheith leis an mhoill. Sa chás nach bhfuil sé indéanta an fhaisnéis ábhartha go léir a chur ar fáil don DPC laistigh den tréimhse 72 uair an chloig, ní mór an **fógra tosaigh** a thaisceadh agus an **fhaisnéis a sholáthar i gcéimeanna ansin**, chomh fada agus go ndéantar é sin **gan mhoill mhíchuí** agus ar an gcoinníoll gur féidir leis an rialaitheoir cúiseanna a thabhairt leis an mhoill de réir Airteagal 33(1).

Ar an gcaoi chéanna, de réir Airteagal 33(2) den GDPR, ní mór do **phróiseálaí sonraí**, atá ag próiseáil sonraí pearsanta ar threoir ón rialaitheoir sonraí, **fógra a thabhairt dá rialaitheoir sonraí** maidir le haon sárú ar shonraí pearsanta **gan mhoill mhíchuí** tar éis dó/di eolas a fháil faoi shárú. Tá sé seo ríthábhachtach lena chur ar chumas na rialaitheoirí a gcuid oibleagáidí a chomhlíonadh maidir le fógra. Ní mór na ceanglais seo ar thuairisciú sárúithe a **bheith mionsonraithe sa chonradh** idir an rialaitheoir agus an próiseálaí, mar a cheanglaítear faoi Airteagal 28 den GDPR.

Cad é ba cheart a bheith san fhógra chuig an DPC?

Ní mór go mbeidh ar a laghad, i bhfógra ó rialaitheoir maidir le sárú sonraí pearsanta chuig an DPC (is féidir seo a dhéanamh trí [fhoirm maidir le fógra sáraithe ar láithreán gréasáin an DPC](#)):⁴

- a) cur síos ar **nádúr an tsáraithe ar na sonraí pearsanta**, lena n-áirítear, catagóirí agus líon garbh de na hábhair sonraí atá i gceist, agus catagóirí agus líon garbh de na taifid sonraí pearsanta atá i gceist;
- b) **ainm agus mionsonraí teagmhála** a chur in iúl don **oifigeach cosanta sonraí** (DPO) nó **pointe teagmhála** eile san áit is féidir tuilleadh faisnéise a fháil;
- c) cur síos ar **na hiarmhairtí a d'fhéadfadh a bheith** ar shárú sonraí pearsanta; agus
- d) cur síos ar **bhearta a glacadh nó a moladh** chun aghaidh a thabhairt ar shárú sonraí pearsanta, lena n-áirítear, sa chás gur cuí, bearta le maolú a dhéanamh ar thionchar dochracha a d'fhéadfadh a bheith ann.

Chun cuidiú leis an DPC le measúnú a dhéanamh ar chomhlíonadh an cheanglais fógra a thabhairt 'gan mhoill mhíchuí', chomh maith le prionsabal na **cuntasachta**, molann an DPC gur chóir go n-áireodh rialaitheoir, ina bhfógra tosaigh, **faisnéis maidir le conas agus cén uair a fuair siad amach** faoi shárú na sonraí pearsanta, chomh maith le míniú maidir le haon mhoill, más infheidhme.

Mar a luaitear thuas, sa chás, sa mhéid, nach bhfuil sé indéanta an fhaisnéis go léir atá ag teastáil a chur ar fáil ag an am céanna, féadfar an fhaisnéis a chur ar fáil ina céimeanna, chomh fada is nach bhfuil aon mhoill mhíchuí eile i gceist.⁵

Cén uair ba chóir do rialaitheoir sárú i ndáil le sonraí pearsanta a chur in iúl do na hábhair sonraí?

Tá sé d'oibleagáid ar rialaitheoir freisin sárú sonraí pearsanta a chur in iúl don ábhar sonraí, '**gan mhoill mhíchuí**', sa chás go '**bhféadfadh ardríosca do chearta agus do shaoirsí** an duine nádúrtha **a bheith mar thoradh**' ar an sárú i ndáil le sonraí pearsanta.⁶

Tá an oibleagáid seo **sa bhreis agus ar leith ón oibleagáid an DPC a chur ar an eolas** maidir le sárúithe i ndáil le sonraí pearsanta, agus leagtar amach **tairseach níos airde**

---

⁴ Féach Airteagal 33(3) den GDPR

⁵ Féach Airteagal 33(4) den GDPR

⁶ Féach Réamhaithris 86 agus Airteagal 34(1) den GDPR

atá le feidhmiú agus atá chun tosaigh ar an oibleagáid seo an t-ábhar sonraí a chur ar an eolas. Is é an cuspóir atá taobh thiar den cheanglas seo **a chinntiú go nglacann na hábhair sonraí na réamhchúraimí riachtanacha** sa chás gur tharla eachtraí a bhféadfadh ardriosca a bheith ag gabháil leo.

Ní mór faisnéis den sórt sin a thabhairt do na hábhair sonraí **gan mhoill**, sa chás gur cuí, i gcomhoibriú dlúth leis an DPC, agus de réir na treorach a chuireann an DPC nó údaráis ábhartha eile ar fáil ar nós údaráis forfheidhmithe dlí. I gcásanna ina bhfuil gá leis an riosca láithreach do hábhair sonraí a mhaolú, beidh sé riachtanach cumarsáid phras a dhéanamh leis na hábhair sonraí.

Tá imthosca ann, mar sin féin, **go bhféadfadh sé nár ghá** do rialaitheoirí faisnéis maidir le sárú sonraí pearsanta a thabhairt do na hábhair sonraí, fiú má d'fhéadfadh ardriosca ar chearta agus ar shaoirsí an duine nádúrtha a bheith mar thoradh air. Ciallaíonn na himthosca seo, an cás go bhfreastalaítear ar aon cheann **de na coinníollacha seo a leanas**:⁷

- a) **tá na bearta cosanta teicniúla agus eagraíochtúla cuí curtha i bhfeidhm** ag an rialaitheoir, agus cuireadh na bearta seo i bhfeidhm ar na sonraí pearsanta a bhí faoi thionchar ag an sárú i ndáil le sonraí pearsanta, go háirithe bearta a dhéanann na sonraí pearsanta dothuigthe do dhuine ar bith nach bhfuil údaraithe lena rochtain, ar nós criptiú;
- b) ghlac an rialaitheoir **céimeanna ina dhiaidh sin** lena chinntiú nach dóigh go dtiocfaidh **ardriosca** i leith cearta agus saoirsí ábhar sonraí **chun cinn níos mó**; nó
- c) bheadh **iarracht dhíréireach i gceist**. I gcás den sórt sin, áfach, ní mór do rialaitheoir **fós a chinntiú**, trí chumarsáid phoiblí nó trí bheart eile go bhfuil **ábhair sonraí ar an eolas** ar bhealach atá chomh héifeachtach céanna.

Cad ba cheart a bheith i gcumarsáid chuig ábhar sonraí?

Ba chóir go ndéanadh an chumarsáid maidir le sárú sonraí pearsanta don ábhar/do na hábhair sonraí, **cur síos ar nádúr** an tsáraithe i ndáil le sonraí pearsanta chomh maith le **moltaí** don ábhar sonraí atá i gceist leis na tionchair dhochracha a d'fhéadfadh a bheith ar an sárú a mhaolú.

---

⁷ Féach 34(3) den GDPR

Ní mór go ndéanfaidh an chumarsáid seo chuig an ábhar sonraí cur síos i **dteanga atá soiléir agus simplí** ar nádúr an tsáraithe i ndáil le sonraí pearsanta agus ba chóir go n-áireodh sé seo an fhaisnéis seo a leanas ar a laghad (mar a cheanglaítear le hAirteagal 34(2) den GDPR):

- **ainm agus mionsonraí teagmhála** an **oifigigh cosanta sonraí** nó **duine teagmhála eile** ónar féidir tuilleadh eolais a fháil;
- cur síos **ar na hiarmhairtí a d'fhéadfadh a bheith** ag sárú i ndáil le sonraí pearsanta; agus
- cur síos ar na **bearta atá glactha nó molta** ag an rialaitheoir a ghlacadh chun aghaidh a thabhairt ar an sárú i ndáil le sonraí pearsanta, lena n-áirítear, bearta le tionchair dhochracha a mhaolú.

An féidir le rialaitheoirí fógra maidir le sárú a thabhairt do na hábhair sonraí fiú má mheastar nach bhfuil an riosca ard?

Cé nach bhfuil **aon oibleagáid** ar rialaitheoirí sonraí sárú i ndáil le sonraí pearsanta a chur in iúl do na hábhair sonraí a mbeidh tionchar ag an sárú orthu, murar dóigh go mbeidh ardriosca ann dóibh, mar sin féin, tá **saor chead** ag rialaitheoir sárú **a chur in iúl** do na hábhair sonraí sa chás go rachaidh sé **chun leasa nó go mbeidh sé cuí** dóibh a leithéid a dhéanamh, i gcomhthéacs an tsáraithe áirithe sin.